

Atskaite par dalību COPA – COGECA rīkotajā darba grupā

Augļi un dārzeņi

30.09.2013., Brisele

Izskatāmais jautājums:

Tirgus situācija, ieskaits no PROGNOSEFRUIT 2013 (Eiropas augļu un bumbieru audzētāju pasākums) pasākuma

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Preses relīze par PROGNOSEFRUIT un 2013.g. ražas prognoze (kāda tā bija augustā) ir pieejama un publicēta latviski AgroTopa Nr.9/2013. Precizēta ražas prognoze ir gaidāma novembrī.

PROGNOSEFRUIT dalībnieku atsauksmes ir ļoti pozitīvas, pasākums bija ļoti veiksmīgs.

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Lūgums Augļkopju asociācijai tomēr mēģināt aplēst faktisko ābolu un bumbieru ražību, citādi Latvijas dati ir visai mistiski.

Izskatāmais jautājums:

Atbalsta shēma augļiem un dārzeņiem

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Grūtības ir ar augļu un dārzeņu atbalsta shēmas ieviešanu dalībvalstīs, dalībvalstu sniegtā informācija:

Vecajās dalībvalstīs, kur Ražotāju organizācijas (RO) darbojas jau kopš 1991.g. (tostarp Anglijai un Dānijai) ir lielas problēmas ar jauno noteikumu – nacionālā stratēģija, darbības programma vairākiem gadiem, nacionālā vides pasākumu stratēģija – ieviešanu, jo ir ierasts strādāt pēc sen zināmiem noteikumiem. Jaunajās dalībvalstīs (DV), kur Ražotāju grupas (RG) un RO tikai nupat sākušas veidoties, ražotāji strādā jau pēc jauniem noteikumiem, tādēļ šīs problēmas neizjūt un pat neizprot. Šobrīd lielākā problēma visiem ir neskaidrības ar pārējas perioda finansējumu. Darbības programmas ir pieņemtas un tiek īstenotas, bet jaunais plānošanas periods vēl nav sācies un īsti nav skaidrs, kad tiks pieņemti visi attiecīgie ieviešanas un deleģēšanas akti.

Esošā situācija regulas reformā Nr.543/2011/EC

Sakarā ar jaunas Tirgus Kopējās Organizācijas TKO regulas pieņemšanu un veikto RO darbības „veselības pārbaudi” Eiropas Komisija ir sagatavojusi priekšlikumus ieviešanas regulai, kas būs regulas EK 543/2011 vietā (teksts angļu valodā ir pieejams). Tās galvenie jaunumi: smalkāk noteiktas „izvietošanas tirgū” prasības – jābūt dokumentētam produkta veidam, realizācijas kanāla izvēlei, ja produktus realizē ar izsoles palīdzību, jādokumentē

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

daudzumi un cenas (izsolē vienu to pašu produkta lielu partiju var pārdot mazākās partijās, katru citam pircējam par atšķirīgām cenām) un visi dokumenti jāglabā 5 gadus, lai varētu pierādīt, ka RO koncentrē un piedāvā tikai savu biedru saražotu produkciju. Tiek pieļauta arī ārpakalpojumu izmantošana, tostarp produkcijas savākšana, uzglabāšana, iesaiņošana un marketings. Tā ir jauna iespēja, kas var būt noderīga arī mūsu zemniekiem, kas gribētu dibināt RO, bet negrib zaudēt jau sen iestrādātus sakarus ar vairumtirdzniecības bāzēm. Vairākās valstīs, kur darbojas lielas RO (pāri par tūkstoš dalībniekiem) mēdz būt problēmas ar demokrātijas principu ievērošanu RO pārvaldīšana, tādēļ tiek ierosinātas prasības, kas to nodrošinātu. Tika pieņemts lēmums sagatavot COPA-COGECA vēstuli Eiropas Komisijai ar komentāriem šī regulas projekta sakarā.

Ms Anthea McIntyre pašiniciatīvas ziņojums

Ms Anthea McIntyre pašiniciatīvas ziņojums par dārzkopības nozares nākotni un attīstības stratēģiju vairāku valstu pārstāvjiem šķiet saražots, īsti nepabeigts un pamatīgi pilnveidojams. Negribētos, lai Eiropas Parlaments pieņemtu kādus lēmumus, balstoties uz šo ziņojumu. Itālijas un Spānijas pārstāvjiem šķita pilnīgi nereāls 9. punkts, kas paredz, ka labu pārtikas ķēdes funkcionēšanu un starptautisko tirgu iespējams sakārtot ar „rīcības kodeksa” ieviešanu. Negodīgo tirdzniecības praksi jāapkaro ar Eiropas un nacionālajiem normatīviem aktiem – šāds ir darba grupas kopīgais viedoklis.

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

DV pārstāvji tiek aicināti iesniegt savus komentārus un priekšlikumus COPA-COGECA sekretariātam.

Sevišķi svarīgi iesūtīt tos par Ms Anthea McIntyre pašiniciatīvas ziņojumu, jo to plāno prezentēt Eiropas Parlamentā 2013.g. novembra vidū. Komentārus jāsūta paralēli Dominikai (Dominique Dejonckheere) un ziņojuma autorei.

Latvijas komentārs šīm dokumentam jau ir nosūtīts un jau ir iestrādāts ziņojuma tekstā.

Izskatāmais jautājums:

GEOPA aktivitātes attiecībā par atalgojumu lauksaimniecībā

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Šis jautājums tika pārlikts uz nākamo sanākumi.

Izskatāmais jautājums:

Veicināšana: sākotnējā informācija par EK priekšlikumiem

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Tiek paredzēts atsevišķais atbalsts bioloģiskiem produktiem un vispār dārzkopības produktu reklāmai un to virzībai tirgū. Tiek veidota jauna horizontāla veicināšanas shēma, tāpat tiek paredzētas attiecināmu izmaksu segšana dalībai kvalitātes shēmās, vīnu ieskaitot. Šis atbalsts būs pieejams arī RG un RO. Eiropas Komisija grib veidot jaunu struktūru šo produktu veicināšanai. Būs iespējams veidot arī starpnozaru sadarbību. Šobrīd Eiropas Komisija grib izstrādāt skaidrus noteikumus, kas tieši tiks vai netiks atbalstīti, jo vēlas panākt

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

līdzsvaru starp nacionālajām un Eiropas Savienības (ES) programmām. Ir paredzēta sabiedriskā apspriešana, tās rezultāti tiks analizēti. Ir paredzēts prezentēt apspriešanas rezultātus janvārī, pēc tam sāksies jauns atbalstāmo reklāmas pasākumu pieņemšanas, izvērtēšanas un īstenošanas periods. Tika vaicāts, vai tiks atbalstīta arī zīmolu reklāma, bet nē, ir paredzēts reklamēt produktu, nevis zīmolu.

Eiropas Komisijas(EK) ekspertu grupa ir sagatavojusi ziņojumu par bioloģisko audzēšanu siltumnīcās, kā arī rekomendācijas, kas adresētas EK. Līdz šīm bioloģiskā audzēšana siltumnīcās nebija speciāli atrunāta regulās EK 834/2007 un EK 889/2008, vienīgi noteikts, ka hidroponika ir aizliegta. Dažādās valstīs atšķiras viedokli par to vai ir pieļaujama bioloģiskā audzēšana organiskajos substrātos – kūdrā, kokosā. Pēc ekspertu grupas slēdziena būtu pieļaujama substrātu izmantošana dēstu, spraudņu un garšaugu podos audzēšana, bet tādi augi, kā gurķi vai tomāti ir audzējami vienīgi augsnē. Izņēmums ir 4 valstis – Dānija, Zviedrija, Somija un Norvēģija – kas drīkst audzēt šos augus renēs, substrātā, kas sastāv no kūdras (līdz 80%) un zemes, šajās valstīs esot tikai 18 ha siltumnīcu kopā, uz kurām šī pielaide arī attiecas.

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Šķiet, ka bioloģiskās audzēšanas noteikumu autori par Baltijas valstīm ir vienkārši aizmirsuši. Tāpat šķiet, ka viņi ir ignorējuši austriešu metodi Terra+. Ja mēs vispār gribam, lai Latvijā attīstās bioloģiskā dārzu ražošana, nevis tikai subsīdiu saņemšana, Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijai steidzīgi vajadzētu iejaukties un sūtīt savus komentārus COPA-COGECA.

Izskatāmais jautājums:

Jaunākā informācija augu veselības jomā

Vēl joprojām galvenā problēma ir maksājumi par oficiālajām kontrolēm. Dalībvalstu pārstāvji nepiekrīt mikrouzņēmumu (līdz 10 cilv., līdz 2000000 EUR) atbrīvošanai no samaksas uz citu saimniecību rēķina, jo neproporcionāli liela saimniecību daļa atbilst šai definīcijai. Tāpat tiek prasītas kompensācijas par karantīnas nolūkos iznīcinātiem augiem (piemēram, sakarā ar bakteriālo iedegu *Erwinia amylovora*). Šobrīd pēc P.di Rubbo vārdiem šķiet, ka kontroles prasības varētu ieviest tikai pēc jaunā Augu aizsardzības režīma pieņemšanas, diez vai ātrāk par 2017.g. Savukārt kompensācijas par iznīcinātiem augiem grib panākt jau ar 2014.g. EK grib dibināt speciālo fondu kompensācijām par iznīcinātiem augiem un dzīvniekiem, bet pastāv bažas, ka ar plānotiem šīm mērķim 400 mlj. EUR var nepietikt. Cer panākt līdzekļu pārdali starp DG SANCO uz DG AGRI.

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

COPA-COGECA ir sagatavojusi vēstuli par oficiālajām kontrolēm, bet baidās, ka nespēs panākt vēlamu rezultātu. Spānija un Itālija ļoti baidās par kvalitātes kaitēkļiem – kaitēkļiem un slimībām, kas ne tikai samazina ražu, bet padara to visu nederīgu realizācijai, tādas ir kā citrusaugļu melnplankumainība (*black spot*). Tāpat vairākas valstīs izteica prasību reāli ierobežot invazīvo sugu ienākšanu ar importētiem dzīvniekiem augu valsts produktiem no Dienvidu puslodes. EK plāno izveidot prioritāro sugu sarakstu un stingrāk kontrolēt tieši šīs

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

sugas, bet šobrīd nav skaidrs, kuras sugas iekļūs sarakstā un kā vispār tas viss darbosies. Tāpat EK nepiekrīt kompensēt visus zaudējumus, kas rodas zemniekiem fitosanitāro problēmu dēļ, bet tikai daļu (līdz 50000 EUR). Ir veikti kompensāciju summu aprēķini, skaidrs, ka līdzekļu trūkst.

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Latvijā lielākā daļa zemnieku saimniecību ir tieši mikrouzņēmumi un pareizi būtu, ja kontroles apmaksātu valsts, bet zemnieks maksātu tikai par atkārtotām pārbaudēm, ja pirmajā reizē ir konstatētas neatbilstības. Šādi priekšlikumi jau tika iesniegti ZM, domāju, ka pie tā mums arī jāturas.

Izskatāmais jautājums:

Citrusaugļu imports no Dienvidāfrikas un augu veselības jautājumi

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Skatīt iepriekšējo jautājumu: Jaunākā informācija augu veselības jomā

Izskatāmais jautājums:

Jaunākā informācija par divpusējiem līgumiem un Pasaules Tirdzniecības organizāciju (PTO):

- a) Kalendārs
- b) Transatlantiskā Tirdzniecības un investīciju partnerība un sabiedriskās apspriešana par izcelsmes noteikumiem

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Solīja atsūtīt dokumentus, pašlaik tiek plānota vizīte uz ASV, lai vienotos par divpusējā brīvās tirdzniecības līguma nosacījumiem. Ja ES ir vienots tirgus un tā regulējums, ASV katrā pavalstī ir sava atšķirīga likumdošana. 41.kn. bija plānota tikšanās ar Meksikas delegāciju. Spānija ir ieinteresēta eksportēt tomātus uz ASV, bet netiek galā ar kontroles prasībām. Daži holandieši izsecināja, ka vieglāk uzbūvēt siltumnīcas ASV un audzēt paprikas tur uz vietas, nekā cīnīties ar kontroles prasībām, bet valsts ir ieinteresēta arī savu dārzeņu eksportā

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Latvijas dārzkopības nozari šīs pārrunas neskar, mums (un arī citām nozarēm) daudz aktuālāka ir gaidāmā Ukrainas integrācija ar ES.

Izskatāmais jautājums:

Iespējamās diskusijas par Nacionālo plānu pārskatīšanu attiecībā uz Nitrātu direktīvu, piedalās EK Vides ģenerāldirektorāta (DG ENVI) pārstāvis

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Ir paredzēta nitrātu direktīvas papildināšana, pamatā nekas nemainīsies. Pēc DG ENVI domām dārzeņu nozare tikai vinnēs, ja būs spiesta vairāk lietot kūtsmēslus, bet darba grupas dalībnieki to apšaubīja. No agronomijas viedokļa kūtsmēsli jāizmanto, bet tas var radīt gan

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

nitrātu normu pārsniegšanu lapu dārzeņos, gan to mikrobioloģisko piesārņojumu. Šobrīd tiek limitēts tikai slāpekļa (N) daudzums no kūstmēsliem, bet draud, ka limitēs tā devas arī no minerālmēsliem. Vēl nav publicēts pēdējais ziņojums par ūdens kvalitātes monitoringu. Visumā uz DV pārstāvju jautājumiem ENVI ierēdnis atbildēja izvairīgi un nekonkrēti. Ūdens piesārņojums ar nitrātiem palielinās, bet to izraisa arī rūpniecība. Vajadzētu izstrādāt speciālo darbības plānu, lai novērstu ūdens piesārņojumu, bet šobrīd nav skaidrs, kas un kad to darīs?

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Ir ļoti svarīgi sekot tālākai nitrātu direktīvas gaitai, jo tā potenciāli var skart ne tikai augkopību, bet arī lopkopību.

Atskaite par dalību Eiropas Komisijas rīkotajā darba grupā

Augļi un dārzeņi

01.10.2013., Brisele

Izskatāmais jautājums:

Darba grupas vadītāja un tā vietnieku vēlēšanas

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Par darba grupas Augļi un dārzeņi vadītāju vienbalsīgi tika ievēlēts tās iepriekšējais vadītājs Sergio Tondini, Itālijas kooperatīvu alianses pārstāvis, par viņa vietniekiem – Garcia Fernandes (Freshfel) un Miguel Rodriguez Gutierrez (EFFAT).

Izskatāmais jautājums:

Darba grupas turpmākas darbības plāns

Jauna TKO regula sāks darboties tikai 2015.g. un svarīgi ir pārējas perioda nosacījumi. Tiek plānotas darba grupas sanāksmes vismaz 3 reizes gadā, pilnu darba dienu. Turpmāka darba perioda pastāvīgie dienas kārtības jautājumu vidū ir kolektīvās preču zīmes (tostarp kvalitātes shēmas), tirdzniecības barjeras, eksporta veicināšana, divpusējas pārrunas, tāpat krīžu pārvarēšanas un novēršanas iespējas.

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Atkārtoti tika jautāts Eiropas Komisija (EK) par citrusaugļu slimību invāzijas steidzamo novēršanas nepieciešamību, jo krīzes mēdz būt dažādas. Fitosanitārās problēmas mēdz izraisīt ļoti nopietnas krīzes ar ilgām sekām.

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Visumā piedāvātais darba plāns aptver visas permanentas nozares problēmas, tāpēc arī tika vienbalsīgi pieņemts.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBĀ

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Izskatāmais jautājums:

Tirgus Kopējās Organizācijas - TKO reforma

EK pārstāvis atskaitījās par plānotajām izmaiņām TKO regulā. Tiks paredzētas darbības programmas pasākums „kvalitātes celšanas pārstrādājamiem produktiem” un to vērtības aprēķina metodika. Tiek precizēti RO asociāciju noteikumi. Atbalstāmo pasākumu vidū tiks iekļauta augļkoku stādījumu nomaiņa, ja to izraisīja fitosanitārās problēmas. Tiks mainīta definīcija jēdzienam „green harvesting/non harvesting”, ir paredzēts ielikt definīcijas pamata regulā nevis deleģētajā aktā. Ir paredzēts palielināt darbības programmas budžetu līdz 4,7% no RO apgrozījuma, ja papildus līdzekļi (proti, 0.6%, jo pamata budžets ir 4,1%) tiek izmantoti krīzes pasākumiem. Tāpat tiek paredzēts EK līdzfinansējums 60% pasākumiem, kas veicina augļu un dārzeņu patēriņu bērnu vidū (*nav skaidrs, ka tas tiks saistīts ar „Skolas augļa” programmu. MG*). RO jātiek pārvaldītiem un kontrolētiem ar pašu spēkiem (lai novērstu demokrātijas trūkuma problēmu). Tiks izņemta prasība attiecībā uz dominējošo stāvokli tirgū (netiks noteikts vai RO tāds ir vai nav. Tāpat tiek veikti redakcionālie teksta labojumi. Atzīšanas prasībās laiks pieteikuma izskatīšanai tiek palielināts no 3 mēnešiem līdz 4. Ir paredzētas starpnozaru organizācijas (ražotāji varēs apvienoties ar pārstrādi). Apgrozījuma aprēķinam tiks izmantotas cenas par iepriekšējiem 5 gadiem, līdzīgi, kā piena kooperatīviem. Tiek paredzēta proporciju noteikšana starp svaigo un pārstrādāto produkcijas daudzumu. Tiks noteikti RO dalībnieku iemaksas limiti (agrāk to nebija). Produkcijas, kas tiks izdalīta bezmaksas slimnīcām, bērnu iestādēm u.t.t., vērtība tiks atlīdzināta, kā krīzes novēršanas pasākums. Ir veikta arī virkne citu grozījumu.

Attiecībā uz „zaļās komponentes” (greening) prasībām DG AGRI pārstāvis īsti nebija lietas kursā, jo pats strādā olīvu nodaļā. Stāstīja un atbildēja uz jautājumiem ļoti nekonkrēti. Kā atdalītie maksājumi ietekmes Augļu dārzu nozari, īsti nav skaidrs arī EK. Diskusijas turpināsies līdz 2015.g. vidum, vēl daudz, kas var mainīties. Siltumnīcām „zaļās komponentes” prasības netiks izvirzītas, bet nav skaidrs, vai tas attiecas arī uz plēves tunelveida siltumnīcām. Darbs pie deleģētajiem aktiem ir sācies, tos gaida ap 2014.g. vidu.

Lauku attīstība un Augļu dārzu nozare (prezentācija). Izskanēja daudz it kā pareizu vārdu, bet maz konkrētu priekšlikumu. Rodas šaubas, vai dzīvotspējīga pārtikas ražošana pie izvirzītiem nosacījumiem vispār ir iespējama. Paredzētas priekšrocības saimniecībām, kas pieder sievietēm vai jauniešiem. Atbalsts tiek versts uz vidi – bioloģiskā saimniecība u.t.t. Tāpat ir paredzēts atbalsts konsultantiem un apmācībām. Plāno līdz 100% atbalstu ar lauksaimniecisko ražošanu nesaistītiem vides pasākumiem.

Pārējas perioda nosacījumi (prezentācija). Ieviešanas regula 1698/2005 paliks spēkā līdz nāks jauns regulējums. Regula COM(2013)226 tiks pielietota ar 2014.g.1.janvāri. deleģētais akts par maksājumiem periodā 2007.-2013. paliks spēkā līdz jauno aktu pieņemšanai. RO, kas tiks dibinātas sākot ar 2014.g. SA prasības būs obligātas. Attiecībā uz RO darbības programmām normāli jaunai programmai jānomaina iepriekšējā, pārējas noteikumi ir paredzēti ārkārtas gadījumiem.

Attiecībā uz TKO reformu Augļu dārzu sektorā šobrīd ir daudz neskaidrību. Mērķis ir celt ražotāju kooperēšanos, tas vēl joprojām nav sasniegts. Ziņojumam par esošo situāciju jānāk

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPAS INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

decembrī, secinājumi un priekšlikumi nāks kaut kad vēlāk.

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Informācijas apjoms bija tik liels, ka jautājumi netika uzdoti. Skaidrs, ka līdz Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2015.g. deleģēto aktu nebūs. Tādēļ izskanēja itāļu priekšlikums pasteidzināt regulas 543/2011 ieviešanas aktus.

EK pārstāvja īss ziņojums par TKO reformas gaitu nozarē izraisīja sašutumu zālē. Darbības programmas ir paredzētas 3-5 gadiem, zemniekiem jāveic investīcijas, jāplāno darbs, bet nav zināms, ar kādiem līdzekļiem tie var rēķināties. EK vēlas padarīt zemniekus par uzņēmējiem, bet pati nespēj atbildēt uz jau esošo uzņēmēju jautājumiem.

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Šķiet, ka darbs ar šiem, jauniem priekšlikumiem vēl priekšā, tādēļ „Latvijas dārzniekam”, LAAS un LLKA pārstāvjiem jāsadarbojas ar ZM, lai panāktu mūsu interešu ievērošanu. Jāatrod pats dokuments, cītīgi jāizstudē un tad jāspriež, kas ir labāks.

Tāpat, jāseko līdzi „zaļās komponentes” prasību turpmākai attīstībai.

Rada bažas EK aizraušanos ar vidi un bioloģisko saimniekošanu. Ja tas viss ies tik ļoti plaši, ka EK pašlaik grib, iespējama pārtikas cenu celšanos un kā sekas lētā trešo valstu importa ieplūšana ES tirgū. Rezultātā pirmie zaudētāji izrādīsies bioloģiskie zemnieki, kas nespēs konkurēt ar ķīniešu vai ukraiņu bioloģiskiem produktiem.

Izskatāmais jautājums:

Augu veselības režīms (prezentācija)

Atkal tika runāts par 12 līdz šīm bijušo regulu apvienošanu vienā vienkāršošanas nolūkos. Oficiālajām kontrolēm tiks pakļauti augi, dzīvnieki un pārtika. Ir paredzēta sēklu un stādāmā materiāla kontrole, invazīvo sugu izplatīšanas novēršana, aizsargātas zonas, prioritāro kaitīgo organismu saraksts, stingrākas prasības operatoriem, augu pārvietošana ES teritorijā ar augu pasēm, sēklu sertificēšana un šķirņu reģistrācija. Visām šķirnēm jābūt reģistrētām, bet tradicionālajām (tautas selekcijas) šķirņu sertificēšana tiks veikta ar vienkāršotiem noteikumiem.

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Itāļi un spāņi prasa, lai šis režīms iespējami ātri stājas spēkā, lai mazinātu invāziju risku. Arī tūristi spēj ievest sazinā ko no visas pasaules un nepieciešama kompleksa sistēma, kā arī atlīdzība par karantīnas problēmu dēļ iznīcinātiem augiem. Jauna regula stāsies spēkā 2014.g. un paies vēl apmēram 3 gadi, līdz tā tiks piemērota pilnā apjomā, tāpēc arī atlīdzības maksājumi ir gaidāmi ne ātrāk par 2017.gadu. Čehi piedāvā atcelt prasību reģistrēt tautas selekcijas firmas, atbilde bija „jāreģistrē visas, bet mikrouzņēmumi (līdz 10 cilv., līdz 2 milj.EUR) tiek atbrīvoti no maksas. (Acīmredzot tiks maksāts no nacionālajiem budžetiem. MG). Piedāvā sniegt priekšlikumus COM.

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Šķiet, ka Latvijā mēs tautas selekcijas šķirņu sertificēšanu esam veiksmīgi atrisinājuši ar „kolekcionāra šķirnes” statusu, sadarbībā ar ZM jāseko, lai mūsu normatīvie akti pēkšņi

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

neizrādītos pretrunā ar jaunajām prasībām.

Izskatāmais jautājums:

Bioloģiskā lauksaimniecība (prezentācija)

Regula tiek pārskatīta, jo tā ir pieņemta 2007.g. un daudz kas ir mainījies. 2013.g. tika veikta publiska apspriede, kurā piedalījās neparasti daudz respondentu (44 846), tostarp ļoti daudz patērētāju. Apspriedes materiāli un kopsavilkums ir atrodami:

http://ec.europa.eu/agriculture/organic/files/eu-policy/of_publication_executive_summary_en.pdf

Interesanti, ka 78% apspriedes dalībnieku ir gatavi maksāt dārgāk par bioloģiskiem produktiem, bet tikai par 10-25% dārgāk. Dārzenų un kartupeļu gadījumā, kas jau tāpat ir lēti, ar šo uzcenojumu nepietiek, lai segtu papildus ražošanas izmaksas. 74% aptaujāto uzskata, ka bioloģiskās lauksaimniecības nosacījumiem jābūt stingrākiem, 40% pieprasa pat soda sankcijas par stingrāku prasību neievērošanu. 61% dalībnieku uzskata, ka visi bioloģiskie produkti jākontrolē uz pesticīdu atliekām. 90% dalībnieku apgalvo, ka pērk bio-produktus tāpēc, ka tie ir brīvi no ĢMO, un pieprasa, lai marķējuma prasības bioproduktiem būtu tādas pašas, kā konvencionālajiem attiecībā uz ĢMO. 79% dalībnieku atpazīst bioloģiskās lauksaimniecības zīmi.

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Bioloģisko lauksaimnieku pārstāve apsveica EK ar veiksmīgu apspriedi, bet teica, ka paši bio-zemnieku būtu uzdevuši citus jautājumus, it sevišķi, attiecībā uz kontroli. Uzskata, ka zemnieki jau tāpat tiek gana kontrolēti, kur vēl vairāk? Uzskata, ka labāk būtu veicināt bioloģiskās lauksaimniecības principus, bet ne EK izpratnē. Nevēlas iet tirgus virzienā, bet vairāk koncentrēties uz dzīves stilu. Pārējie darba grupas dalībnieki no diskusijas atturējās.

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Pārsteidzoši, cik ļoti slikti ir informēti potenciālie bio-produktu pircēji par šo produktu ražošanas prasībām un to kontroli. Bioloģiskās lauksaimniecības mājas lapa tiek nepietiekami reklamēta, to nepazīst vairums aptaujāto, arī man pašai nebija viegli to atrast. Liela daļa materiālu un pat dokumentu latviešu valodā nav pieejami, šīs apspriedes preses relīzi ieskaitot. Tik daudz jau varēja iztulkot. Problēmu rada zīmes „Dabīgs produkts” pastāvēšana Latvijā. Šī privātā kvalitātes shēma neparedz nekādus stingrākus nosacījumus, bet zīme ir ļoti līdzīga ES bio-produktu zīmei un juridiski viss ir kārtībā. Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijai vajadzētu veikt izskaidrojošu darbu patērētāju vidū, jo veidojas negodīgā konkurence.

Izskatāmais jautājums:

Ķīnas ķiploku kontrole

(OLAF) pretrāpšanas institūcijas pārstāvis ziņoja par Ķīnas ķiploku kontrabandu. Institūcija strādā ar 50 kontrabandas lietām, no tiem 20 vēl nav slēgtas. Ekonomiskais zaudējums 78 milj.EUR. Ķiploki tiek deklarēti zem citu produktu KN kodiem, svaigus ķiplokus deklarē, kā

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

kaltētus vai saldētus, slēpj kravās starp citiem produktiem, vilto izcelsmi. Rodas jaunas importētājfirmas, kas nav tradicionālie importētāji. Vilto izvešanas dokumentus. Ķiplokus ievieš par ļoti zemām cenām, nesamaksājot muitas nodevas. Pārstāvis aicināja ziņot tieši OLAF par aizdomīgiem gadījumiem.

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Itālijas, Francijas un Spānijas pārstāvji jau vairākas reizes ir griezušies EK ar prasību ierobežot ķiploku importu no Ķīnas. Tika jautāts, ko OLAF dara ar kontrabandistiem. Šī nav policijas iestāde, izmeklētas lietas tiek nodotas attiecīgās dalībvalsts muitas dienestam.

Kopsavilkums/ ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Latvijā pēdējo 3 gadu laikā notiek nesaprotamas lietas ar sīksīpolu importu un eksportu, iespējams, ka arī šeit ir iesaistīta ķiploku kontrabanda.

Izskatāmais jautājums:

Skolas auglis

Programma tiks turpināta, tai ir paredzēti 150 milj. EUR gadā. Vēl nāks deleģētie un ieviešanas akti. Ir paredzēts lielāks atbalsts izglītības pasākumiem. Jāmaina nacionālās stratēģijas, tās jāsniedz EK 2014.g. janvārī, lai varētu paspēt uzsākt jaunas programmas 2014./2015.m.g. Arī par šo tēmu tika veikta publiskā apspriede, bet atsaucība bija maza, tikai 347 atbildes, no tām 44% no Polijas, galvenokārt no skolām. Apkopojumu var lasīt http://ec.europa.eu/agriculture/consultations/school-children/summary_en.pdf

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Darba grupas dalībnieki uzskata, ka Skolas augļa un Skolas piena programmas jāturpina, vairāk jāmotivē skolas, lielāks uzsvars jāliek uz reģionālajiem produktiem.

Kopsavilkums / ieteikumi/secinājumi/ veicamie darbi

Latvijā lielas problēmas rada augstas transporta izmaksas produktu piegādei un ražotāju konkurence ar ēdinātājiem. ZM cenšas risināt šīs problēmas, bet visu nosaka ES finansējuma izmantošanas prasības.

Marija Gailīte

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.